Any XII. Sabadell.—Dimars 15 de Mars de 1898. N.° 605

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

Direcció y Redacció: CALDERON, 36
Administració: PLASSA Sant ROCH, 11

Representació Administrativa á Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Sabadell. . . . . 4 rals al mes.
Fora. . . . . 14 » trimestre.
Un número sol. . . . **5 céntims.**
Anuncis á preus convencionals.

GANGAS.— Pera vendrer.

Duas prempsas pera enfardar.

Una pastera ab tots sos accessoris.

Una tampa pera forn ab tots sos accesoris.

Una máquina y caldera de vapor de dos caballs de forsa, sistema «Corliss», alta presió, casi nova.

Tot en bon estat y á preus reduhidíssims.

Informarán: Arrabal de dins, 22. — SABADELL

SE VEN la FLECA del carrer de Gracia n.° 29 (per retirarse, l' actual duenyo, del negoci).

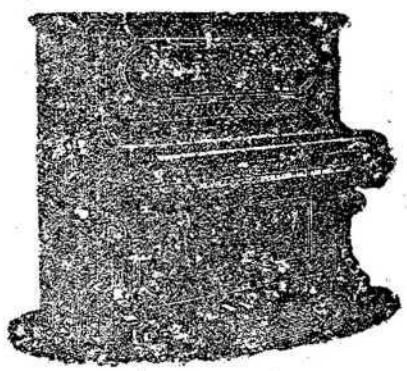

Pianos nous y assegurats de tot defecte de construcció per 5 anys. Los nous se venen desde **150 duros** y son construits ab march de metall, bona pulsació y candeleros dobles.

Pianos usats n'hi hán 5 pera vendrer, á preus económichs.

Aquesta casa s' encarrega de tota classe de afinacions y reparacions.

DIRIGIRSE A

JOAN COMAS FAURA

Rambla, 93. — SABADELL

MANIFEST

ELECTORS DEL DISTRICTE DE VILAFRANCA:

No per propi impuls—que may á tan hauría arrivat l' atreviment meu —sinó á iniciativa del *Centre Catalanista* de aquesta vila, que, d' acort ab la *Unió Catalanista,* creyent que ha arrivat la hora de desplegar en las lluytas electorals nostra bandera s' ha fixat en ma humil persona, aspiro á la alta honra de representarvos á las Corts, si es que ab aquet gloriós nom que tan grats recorts desperta entre nosaltres podém calificar los Parlaments que s' estilan are; y al presentar á tal efecte ma candidatura he de declarar avans de tot, de la manera més solemne, que no dech, ni puch, ni vull fer cap d' aquellas promesas, per desgracia tan usuals en semblants cassos, que ó al ferlas sab bé que no las ha de cumplir aquell mateix que las fá ó que, si 's cumpleixem; acusan sempre la existencia de inmorals y repugnants pactes.

En cambi, ab tota la forsa de covicció del que ja avans de que prengués forma concreta lo defensava, puch exposarvos un prgrama politich, lo programa dels que, donant á las formas de gobern secundaria importancia, busquém en las institucions populars la restauració de la llibertat Catalana, lo programa de aquellas llibertats que vosaltres sentiu fins qui sab si moits sense donárvosen compte, lo programa del Catalanisme que, discutit y acordat en públicas Assambleas, estudiat en Academias y divulgut per la prempsa, per ningú pot esser un misteri avuy que tracta ja d' entrar en la vida práctica.

Ben condensat y precisat lo deixá la *Unió Catalanista* en son manifest del 10 de Mars del any últim y á éll tant sols he de referirme ja que d' ell no he separarme.

«May—deya la *Unió*—lo catalanisme ha trevallat á lombra pera arri»bar á la realisació dels seus ideals. Defensor dels principis honrats que »sustenta, ben clars y la llum del sol los va exposar á la Reyna Regent »d' Espanya en sa vinguda á Barcelona y ben clars y concretament los »vá donar al pahis en la Assamblea de Manresa de 1892.

»Com allavors diguérem, entenèm avuy que han de quedar á cárrech »del poder central del Estat espanyol las relacions internacionals, l' »exército de mar y terra, las relacions económicas d' Espanya ab los de»més pahissos, la construcció d' obras públicas de carácter general, la »resolució de las cuestions y conflictes inter-regionals y la formació del »pressupost anyal de gastos, al que deurán contribuir las regions á pro»porció de sa riquesa; tot ab la organisació corresponent y adecuada.

»Pero enteném que correspón al Poder regional lo régimen intern de »de Catalunya, y que ha de constituhirse aquesta mantenint lo temperament expansiu de sa llegislació y segons sas necessitats y son modo »de ser.

»En consequencia, VOLÉM *la llengua catalana ab carácter oficial y que »sian catalans tots los que á Catalunya desempenyin cárrechs públichs*: VOLÉM *Corts catalanas, uo sols per estatuhir nostre dret y lleys civils, sinó tot »quant se refereix á la organisació interior de nostra terra*: VOLÉM *que catalans sian los jutjes y magistrats, y que dintre de Catalunya 's fallin en última instancia 'ls plets y causas*: VOLÉM *ser arbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions é impostos, y* VOLÉM, *en fi, »la facultat de poder contribuir á la formació del exército espanyol per medi »de voluntaris ó diners, suprimint en absolut quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forsosa presti servey tant sols dintre de Catalunya.*

»Aquest es nostre catalanisme dintre d' Espanya; aquest es lo nostre »regionalisme dins de Catalunya.»

Y aquest es també lo meu programa, aquest es lo meu dogma polítich y á tots y á cada un dels principis que l' integran he consagrat fins are y he de consagrar en endevant totas mas forsas fins veure establerta la autonomía de la terra Catalana.

Y aquest programa que en l' ordre polítich y administratiu torna als pobles lo gobern de si mateixos pera que ab lo coneixement de son modo d' esser institueixin son régimen intern y 'l estimul de sas propias necessitats trobin lo modo de satisferlas, en l' ordre económich té principis complementaris, los únichs que poden restablir l' equilibri y donar solució al problema social que, com tots sabeu, es avuy lo verdader problema.

Bén clar ha dit lo Catalanisme, al sentar en la Assamblea de Balaguer las bases generals del sistema tributari; que 'ls pobles son los que han de fixar y recaudar las contribucions y cuidar de esmersarlas, donant al poder central lo que pera son funcionament necesiti, y no devent, com are, recullir las escasas engrunas que aquell té deixarli ó veyentse en lo cas d' acabar de expremer al arruinat contribuyent que ha donat lo que té y fins lo que no té al pagar los impostos ordinaris.

Ben clar ha dit qne ab res ha de contribuhír á las cargas del Estat aquell que viu tantsols del salarí, y que, per lo tant, s' ha de posar fi en absolut á la contribució de consums que, si es un sarcasme pera las classes trevalladoras, se converteix, en la forma com en molts pobles se re-

cauda, en un verdader castich pera classes en apariencia més acomodadas.

Ha dit ben clar, aixís mateix, que la igualtat tributaria ha de buscarse en la igualtat del sacrifici, y que, per lo tant, no consisteix en pagar lo mateix tant per cent sobre las rendas y ganancias, si no en pagar un tant per cent major quant majors sian aquellas, únich sistema que pot evitar que las fortunas mitjanas vagin perdentse engolidas per las fortunas colossals que crean los acaparaments industrials y la Banca, y que sobre tot, pot salvar de la ruina als propietaris agricolas, aquets propietaris que avuy van cayent de un á un al pes de las contribucions y que havian sigut fins are lo més ferm puntal de la civilisació catalana.

Y no menos clar ha dit, en fi, que s' ha de reformar radicalment l' actual sistema de quintas, desterrant per sempre més las redempcións en metálich, ab las que, cotisantse la sang humana per dinérs á un preu pel rich relativament barato, se dona lloch á que las classes que 's diuhen directoras y que, dins de la atmósfera d' egoisme que per tot avuy se respira, no son més que espectadoras, mirin ab indiferencia com ab mort anónima se pert en ruinosas guerras la flor del jovent de nostre poble.

De tots aquets principis encara que jo volgués no podria renegarne; pero vos enganyaria, electors del districte de Vilafranca, si vos los prometia per ma propia forsa, lo únich que vos puch dir es que la meva elecció será lo primer pas que s' haurá donat en la vida activa de la política pera portarlos á la práctica.

JOAN J. PERMANYER.

LA CATALANA

SOCIETAT DE SEGURS CONTRA L' INCENDI Y LAS EXPLOSIONS

A PRIMA FIXA,

domiciliada en Barcelona: Dormitori de S. Francesch, n.° 5.

EN LA CASA DE SA PROPIETAT.

Tant per son capital y reservas, que es de **30 milions,** com per esser l' única societat en un tot catalana de las de la seua indole, ha merescut la confiansa del públich y sobre tot dels catalans amants de la terra, que no volen cercar fora de casa lo que en sa casa tenen de tota garantia, de manera que comptant 32 anys de vida en 31 Desembre 1896 tenia assegurats capitals que suman

550.741,848,06 PESSETAS

y ha pagat per 4.413 sinistres

5.803.943'11 PESSETAS.

Son Director es **D. Ferran de Delás,** ex- diputat á Corts, Abogat y propietari.

LA CATALANA se troba representada en totas las poblacions importants d' Espanya.

En aquesta ciutat dirigirse á **D. Antoni de P. Capmany.—S. Joan, n.° 43.**

SECCIÓ RELLIGIOSA

SANTS D' AVUY.—Longuinos centurió mart; Mesiton mart. á Granada; Zacarías papa; Reimundo de Fitero comf. Sisebut abat; Santas Madrona verge y mart. y Lucrecia.

Santa Madrona natural de Tesalónica (Grecia) en temps de Maximilia y Dioclesiá quedá orfe de pare y mare molt joveneta y passá al cuidado de son oncle; Aná després á servir á una senyora viuda principal quina havent entés que sa sirventa hera cristiana la maltractá barbarament y veyent que continuava Modrona sa devoció á una imatge del Sant Cristo que no deixava may y que á pesar de tenirla tancada anava maravellosa ment á la iglesia, la lliga y l' assotá tan cruelment que la deixa morta.

Los Tanselonichs sepultaren son cos ab molta veneració y passats alguns cents anys, alguns cristians francesos demanaren lo cos de la Santa y ab lo degut consentiment l' embarcaren, pero esdevingué tant forta tempestat que 'l barco vingué á parar á las costas de Catalunya determinant los mariners deixar lo cos de la Santa en alguna iglesia de Barcelona. Pres aytal determini paivagá la tempestat, fou depositat donchs lo cos de Santa Madrona á la falda de Monjuich y los barcelonins l' aclamaren patrona de la comarca acudint á sa intercessió en temps de sequedat.

PARROQUIA DE SANT FELIU.—Missas per Joan Gorina Borrell, Eusebi Verdiell y M. Dolors monja escolapia.

PARROQUIA DE LA CONCEPCIO.—Missas per Gabriel Romeu y Maria Sampere, Joseph Fontanet y á intenció d' una devota,

Notas oficials

En lo Registre Civil d' aquesta ciutat s' han fet las següents inscripcions durant los dias 13 y 14.

Defuncions: Andreu Fortuny Ribas, casat, 72 anys.—Maria Serraturell Solá, 5 anys y mitj.—Pere Manich Comerma, casat, 66 anys.

Naixements: Ana Cabanach Escrigas.—Francisca Marimón Boguñá. —Sol Burgués Cañomeras.

CAIXA D' ESTALVIS DE SABADELL

Han ingressat ab fetxa d' aquest dia 4527 pessetas, procedents de 395 imposicions, essent 9 lo número de nous imponents.

S' han retornat 9.501'77 ptas á petició de 28 interessats.

Sabadell 13 Mars de 1898.—Lo Director, Pau Gambús.

NOVAS

Diumenge tingué lloch á Vilafranca del Panadés lo anunciat *meeting* electoral, presentant pera diputat á corts per aquell districte al ilustre catalá y convensut catalanista don Joan J. Permanyer. La concurrencia fou numerosíssima y aplaudí ab entussiasme á tots los oradors y d' un modo especial al Sr. Permanyer. Demá nos ocuparém ab l' extensió que 's mereix, d' aquest acte que te gran trascendencia pera la causa catalanista.

TEATRO PRINCIPAL.—Lo diumenge passat á la nit malgrat lo mal temps acudí al favorescut teatro, molta concurrencia.

Tant *Trafalgar* com la aplaudida partitura de 'n Caballero *La Viejecita*, alcansaren una bona interpretació y un conjunt recomanable. Havém parlat ja d' aquestas duas obras é inutil es repetir nostra opinió. En cuant al desempenyo cadascú per la seva part s' hi lluhieren verdaderament. La orquesta Fatxendas be com sempre.

Lo numerós públich sortí satisfet.

Augurém á la empresa una bona campanya.

—Ha sigut elegit president de la «Lliga Regional» de Manresa, nostre distingit company de causa don Jaume Figueras.

La Junta Directiva y Comissió de Concursos de la Societat Colombófila d' aquesta ciutat, ha quedat constituhida com segueix:

Junta Directiva: President, Joan Saus; Vice-president, Geroni Clos; Vocal 1.°, Joseph Marzó; Vocal 2.°, Miquel Arquer; Vocal 3.°, Joseh Palá; Vocal 4.°, Antoni Taulé; Tresorer, Nicoláu Ribera; Secretari, Pau Sampere Garí Montllor.

Comissió de Concursos: President, Joseph Marzó; Vice-president, Ramon Miserachs; Vocal 1.°, Francisco Vila; Vocal 2.°, Joseph Gorina; Vocal 3.°, Ricart Molins; Vocal 4.°, Josph Vidal; Tresorer, Nicoláu Ribera; Secretari, Esteve Tintó Aymerich.—Lo administrador del local, Jaume Moix Llonch.

Lo passat diumenge sortí per Madrid nostre amich don Joseph Masagué y Corominas al obgecte d' assistir á las sessions de la Junta d' Aranzels y Valoracions de la quina forma part.

La companyia Vega, Bosch y Alarcón, actuá lo diumenge últim en los teatros Campos de Recreo y Euterpe.

En lo primer de dits teatros, á la tarde, posá en escena la sarsuela *La guardia amarila*, seguint després la de gran espectacle *Trafalgar* que fou

ben acullida per part del numerós públich qu' aplaudí algunas passatjes de l' obra, en la que 's distingí la tiple Srta. Coello.

Per la nit en lo teatro Euterpe 's representaren ab escasa concurrencia las sarsueletas, *La Viejecita*, *El duo de la Africana* y *La guardia amarilla* no oferint res de particular lo desempenyo de la primera y última.

En lo *Duo* debutá lo tenorino senyor Bover, qui ab la senyora Rodriguez, encarregada de la part de l' *Antonelli* 's portaren molt bé, vejentse obligats á repetir la valenta jota del segón cuadro.

La orquesta també 's lluhí.

Lo genérich senyor Aynaud, qui debutá 'l dijous últim, ha comensat á caurer del ull al públich per las sevas exageracions, que deuría refrenar.

Nostre bon amich l' eminent dramaturg don Angel Guimerá, á entregat á la empresa del Teatro Romea una comedia catalana en 3 actes, pera estrenar en la present temporada.

La distingida primera actriu donya Maria Guerrero ha demanat á la familia del malaguanyat escriptor don Joseph Feliu y Codina permís pera traduhír al castellá son drama póstum *Lo nuvi*.

S' ha posat á la venda 'l llibre del nostre amich en Joaquim Cabot y Rovira *De fora casa* (impresions y viatjes) ab un prólech de Mossen Jaume Collell.

En virtut de lo previngut en l' article seté del Reglament de la Exposició de Bellas Arts é Industrias Artísticas, lo plasso fixo pera la presentació de las obras será desde 'l dia 15 al 30 dels corrents en lo Palau de Bellas Arts.

Las obras que pertanyin al grupo primer de la Secció de Bellas Arts (pintura en sos diversos géneros y classes, dibuixos y grabat) deurán presentarse de tres á sis de la tarde en lo pis principal del edifici.

Las que corresponguin als grupos segon, tercer y quart de la propia Secció (esculptura, arquitectura y reproduccions artísticas), deurán presentarse de nou á dotze del matí en los salons del ala esquerra de la planta baixa y las que pertanyir als quatre grupos de la Secció d' Industrias Artísticas deurán entregarse durant las mateixas horas en los salons del ala dreta.

Las obras procedents de provincias y del extranger, quina entrega s' hagí fet en son punt d' orígen en lo plasso prefixat, serán rebudas á sa arribada mitjansant la deguda justificació si haguessin sufer retart per causas imprevistas durant son trajecte.

PIANOS de totas classes, nous y usats. COMAS, Rambla, 93, casa de confiansa.

TELEGRAMAS

Madrid, 14, 5 t.—Han terminat los travalls d' investigació de la voladura del «Maine» pero s' ignora encare 'l contingut del informe de la comissió.

La esquadrilla de destructors y torpeders que sorti ahir de Cádiz acompanyats per un trassatlántich, arribará si no hi ha contratemps lo dimecres á Canarias.

Lo general Blanco telegrafia que que ab motiu de volguerse presentar algun cabecilla hi ha hagut una colissió séria entre 'ls insurrectes, quedant morts de resultas lo cabecilla Caijito Alvarez y 'ls titulats coronel Nuñez y comandant Espinosa.

Han sigut desmentidas oficialment las declaracions que un corresponsal atribuhi al emperador Guillem d'Alemania respecte al actual conflicte d' Espanya y 'ls Estats Units.

S' han declarat en vaga los miners d' Ortuella (Bilbao) en demanda d' aument de jornal. Los huelguistas pujan ja á 200 y han promogut algun desordre.

CAMBIS

Londres á 90 dias fetxa.	34'95 d.
» á la vista.	35'40 p.
Paris. » » »	39'70

FONDA SIMON

Cuyna á la verdadera catalana; bonas habitacions pera familias y particulars; molta netedat y economía.

Esparteria, 6, y Vidrieria, 12. - (Born vell). - BARCELONA

Aquesta casa fá 62 anys que dona diariament la sopa als pobres.

Teatro Principal. - Está en venda un dels millors palcos del 1.er pis d' aquest Teatro. En la Administració d' aquest diari donarán mes detalls.

Ganga. - Per retirarse del negoci 's ven una acreditada **botiga de gorras,** situada á la RAMBLA, N.° 41.

Pera més informes en lo mateix establiment.

Pianos. - Afinacions y reparacions

E. LLADO

— Calderón, 18. – Sabadell —

Imprempta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderón, 36.—SABADELL